AARHUS.

Kvinden og Samfundet

Udgivet af Dansk Kvindesamfund.

Nr. 10.	Kontor: Nørregade 33, St.	3. Oktober 1899.	Udgaar hver Tirsdag.	15. Aarg.

Mary Steen,
Kongel. Hoffotograf.
Amagertorv 4, 3.

Emmy Thulstrup.
Hjemmelavet Konfekt,
tilkendt eneste
HÆDERS-DIPLOM VED KVINDERNES UDSTILLING 1895.
Panoptikon, V, 1. Sal o. G.
København. Telefon 19017.
Varerne bringes overalt.
Provinsordre effektueres pr. Omgaaende.

! En nem og velkommen Konfirmationsgave !
er et **Præsentkort** fra Juveler **Th. Halgreens** store Lager af **Sæsonens Nyheder i Guld & Sølv** til reelle, bestemte Priser.
Gothersgade 34, lige for Regnegade.

Vældegaard,
„Hjem og Husmoderskole"
for unge Piger.
Til Foraaret modtages Elever paa Husmoderskolen paa **Vældegaard,** som af dens Ejer, Prins Valdemar, i Vinter indrettes tidssvarende til dette Brug.
Hjemmet og Skolen ledes af Undertegnede.
Fru Juliane Blicher-Hansen, Vældegaard pr. Gentofte.
Frøken Marie Jespersen, exam. Skolekøkkenlærerinde.
Rs. Hansen, Vældegaard.
O. Jensen.

Tandlæge
Tandlæge Fru Tofte-Siesbye,
Amagertorv 31.

MODES.
R. OETTINGER.
Østergade 16.

Kunstige Tænder
indsættes smukkest og billigst med Garanti, Reparationer paa 2 Timer.
Julie Detlefsen,
Frederiksborggade 41. Telef. 1906.

Tandlæge
Frøken Anna F. Hansen,
Frederiksborggade 34.

Piger og Jomfruer til København og Odense, Piger til Herregaarde og Bøndergaarde overalt paa Fyn søges stadig.
Kristine Nielsen, Vindegade 66. Odense.

Nogle unge Piger fra gode Hjem med god Haandskrift **søger Plads** paa Kontor snarest. Nørregade 33 St.

Redaktionen træffes hver Torsdag fra Kl. 1—3, Nørregade 33, St., Dansk Kvindesamfunds Kontor.

Annonceprisen er: Forsiden 20 Øre, 3die og 4de Side 15 og 12 Øre pr. Petitlinie ÷ 10 % for mindst 3 Gange Indrykkelse. Løbende Annoncer Aaret rundt 15 % Rabat.

Kvinden og Samfundet.

Dansk Kvindesamfunds Fællesorgan.

Det er ikke et nyt Blad, som udsendes, ej heller et nyt Foretagende, som begynder i Dag. Bladet bærer, som det vil ses, Mærket Nr. 10, 15de Aargang. Men 15 Aar er en lang Tid, og det er naturligt, at ny Opgaver, som er voksede frem, kommer med Krav paa at blive tagne op.

Det er vel ogsaa nærmest Følelsen heraf, der har dikteret den paa Dansk Kvindesamfunds Fællesmøde i Sommer, enstemmig vedtagne Beslutning at udvide Bladet til Ugeblad og dermed skaffe Plads for disse Opgaver.

Dansk Kvindesamfund er paa mange Maader nærmest til at tage dette ny Arbejde op, samtidig med at det kan holde Traditionen fra Kvindesagens første Fremtræden vedlige.

Bladet vil derfor nu, ved Siden af sit gamle Program, særlig lægge Vægt paa at faa Kvinders Erhvervsvilkaar dragne frem, og da i første Række at faa de arbejdende Kvinders Kaar belyste fra alle Sider.

De sociale Spørgsmaal staar i vore Dage i Forgrunden og kræver deres Løsning. Og ingen vaagen Mand eller Kvinde vil være blind for, hvor meget der i Fremtiden afhænger af, hvorledes denne Løsning bliver.

Denne Bevægelse kan ikke standses. Det er en Naturmagt — en gennem Aarhundreder tilbagetrængt Naturkraft, der nu stiger op fra Folke-Bunden — og vel ogsaa vækker Ængstesle hos mange. Man føler, at her er noget, der kan indeholde Fare — noget, der ikke er tomme Talemaader alene.

Alvorsordene har dog lydt gennem flere Generationer, Nødraab fra de fortrykte har lydt før nu, og fra Kvinderne endnu dybere og stærkere end fra nogen anden — saa vist som de fattigste blandt de fattige er Kvinder og de ulykkeligste af de ulykkelige er Kvinder.

Men er disse Nødraab blevne ansede? Alvorlige Mennesker vil erkende, at først efterhaanden som de enkelte lærte at slutte sig sammen, først da de mange var samlede til en Magt, først da blev de ansede i samme Grad, som denne Magt voksede sig stor og stærk.

Nu kan Strømmen ikke stanses — men den kan retledes, saa den kan følge sit Løb uden større Oversvømmelser eller Omvæltninger. Og paa dette Punkt ligger Opgaven for alle alvorlige ret- og humanttænkende Kvinder og Mænd — her maa Arbejdet samles, om vi ellers forstaar den Tid, hvori vi lever.

Meget vil afhænge af, i hvilke Retninger denne Strøm bliver ledet; der kan være delte Meninger om, den ene Vej eller den anden er at foretrække, men aldrig skulle vi dog glemme, at kun i samme Grad, som vi er i Stand til at sige og forstaa, at hvad andre gør vrangt eller godt, det prøver vi at gøre bedre, kun i samme Grad er vi med at løse Opgaverne.

Nu mener vi, at det sociale Spørgsmaal rummer en Fremtid med uendelige Muligheder, bliver ikke tilfredsstillende løst for den ene Part af Menneskeheden — for Kvinderne — dersom disse ikke selv tager virksom Del i Arbejdet derfor. Og vi mener, at Spørgsmaalet bliver heller ikke løst tilfredsstillende for Kvinder i *alle* Samfundslag — dersom Kvinder fra dem alle ikke gaar med til at gøre deres Indflydelse gældende.

De smaa spredte Fremskridt er jo saa langt fra at være betydningsløse, at det netop vil blive den Vej, som den rolige Udvikling vil følge, men en stor, stærk, sejrrig Kvindebevægelse kan ikke være begrænset til kun at omfatte en lille Brøkdel af et Samfunds Kvinder, den maa kunne rumme dem alle og vinde Forstaaelse hos dem alle.

Et Menneske, der staar som Tilskuer ved et Skibbrud, kan maaske være betaget af Øjeblikkets Alvor; — den, der selv er med i Brændingen — eller har sine nærmeste deri — vil lægge den sidste Kraftanstrengelse ind i Kampen for at redde sit Liv. Mange, mange Kvinder er gaaede under endda, mange er reddede af kærlige Hænder, af opofrende Medmennesker, der ikke har staaet som tavse Tilskuere til deres Brødres og Søstres Forlis, men har haft aabent Øje og Hjerte for disse og for deres Samtids Nød.

Her ligger Vejen aaben fremdeles.

Aldrig vil der lægges Hindringer i Vejen for Kvinders Kærlighedsgerninger, aldrig vil Overklassens Kvinder kunne hindres i at antage sig deres arbejdende Søstres Sag, aldrig, haabe vi, vil der heller blandt et Samfunds Kvinder kunne tænkes en Søsterkrig som den Broderkrig, der i Sommer har slaaet saa dybe Saar blandt os.

Maatte da alle varmtfølende Kvinder kunne mødes i den fulde Forstaaelse: at som det er Fredens Mænd, der i en kampsyg og splittet Tid udfører den velsignelsesrige Gerning, saa vil kun Kvinders Gerning blive velsignelsesrig i samme Maal, som vi kan faa Lykke til at blive Fredens Stridsmænd i den store sociale Kamp, der forestaar: i samme Maal, som det maa lykkes os at bygge Bro over de dybe Kløfter, at komme dem i Møde, der trænger; med virkelig Alvor og dyb Medfølelse at kunne bringe lidt af Livets Lys og Varme ind til dem, der sukker under Sorg og Savn.

Maatte denne Gerning da i nogen Maade lykkes for os.

Vi har det Haab, at vi skal blive mange om Arbejdet, at Landets alvorlige Kvinder skal kunne samles om samme Opgave, maaske i lidt udvidet Betydning, som blev stillet Landets Lærere ved det sidst afholdte Skolemøde:

„Løft ej dit Blik mod højen Hvælv
med Veraab over Vrimlen,
men prøv at løfte Vrimlen selv
lidt nærmere mod Himlen."

Vi ser da med lyst Haab paa den Gerning, der i dette Fremtidsarbejde vil tilfalde „Kvinden og Samfundet", og med Ønsket om, at den Dag maa være nær, da Splittelsen — ogsaa i Kvindernes Rækker — maa vige for et frugtbringende Samarbejde — byder vi alle et inderligt velkommen, som vil gaa med i et alvorligt Arbejde for at løse Opgaverne.

Literaturen og de sociale Bevægelser,

et Indlæg i Dagens Spørgsmaal

af *Ida Johnsen,* f. Jessen.

Følg ej med Strømmen,
Men følg med Tiden,
Hvis du vil holde dig
ung i Striden.
Kan Strømmen ta'e dig,
Saa vil den sluge dig,
Gaar Tiden fra dig,
Kan den ej bruge dig!
(Hostrup.)

Den Strid, der var oppe for kort Tid siden om: „den moderne Literatur", traadte en Del i Skygge ved Arbejderspørgsmaalet, men vil vel blive videre behandlet ved given Lejlighed.

Et af de Emner, der i Følge Sagens Natur bliver mest intensivt behandlet i denne som i al Skønliteratur, er jo „Kvinden", hvorfor hun naturligvis er stærkt interesseret i Stridens Forløb, saa jeg tillader mig, skønt